

Αριθ. πρωτ.: Φ. 80000/οικ. 61327/1484/ 2016

Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 39, 40 και 98 του ν.4387/2016 - Καθορισμός ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών από 1/1/2017

Αθήνα, 30 / 12 / 2016

Αριθ. Πρωτ. : Φ.80000 / οικ. 61327 / 1484

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΩΝ (Δ14)

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29

Ταχ. Κώδικας : 10110 - Αθήνα

Πληροφορίες : Ι. Παπαδόπουλος 210 - 3368110 (για θέματα ΟΑΕΕ)

Ε. Ράπτη 210 - 3368109 (για θέματα ΕΤΑΑ)

Γ. Βανικιώτης 210 - 3368312 (για θέματα ΟΓΑ)

FAX : 210 - 3368116

ΘΕΜΑ : «Εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 39, 40 και 98 του ν.4387/2016 - Καθορισμός ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και αγροτών από 1/1/2017»

Με τις διατάξεις των [άρθρων 39](#) και [40](#) του ν.4387/2017 επέρχονται μεταβολές από 1.1.2017 στο καθεστώς υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, των αυτοαπασχολούμενων και των αγροτών που υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΑΕΕ, του ΕΤΑΑ και του ΟΓΑ, όπως αυτές ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του ν.4387/2016, ανεξάρτητα από το χρόνο υπαγωγής τους στην κοινωνική ασφάλιση (ασφαλισμένοι πριν και μετά την 1/1/1992).

Βασικό γνώρισμα του νέου καθεστώτος είναι η μετάβαση για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών από το τεκμαρτό εισόδημα (ασφαλιστικές κατηγορίες για ΟΑΕΕ και ΟΓΑ και νέους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ), και τις σταθερές μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές (για τους παλαιούς ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ), στο πραγματικό εισόδημα που προκύπτει από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας.

Ειδικότερα, ανά κατηγορία ασφαλισμένων, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Εισφορές ελευθέρων επαγγελματιών προερχόμενων από τον ΟΑΕΕ

Από 1/1/2017 καταργούνται οι ασφαλιστικές κατηγορίες του ΟΑΕΕ και πλέον βάση υπολογισμού των εισφορών αποτελεί το μηνιαίο εισόδημα, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την άσκηση της δραστηριότητάς τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος. Επιπλέον ορίζεται ανώτατο και κατώτατο μηνιαίο εισόδημα που αποτελεί κατά μήνα τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών κλάδου σύνταξης.

1. Ποιοι θεωρούνται ελεύθεροι επαγγελματίες υπόχρεοι καταβολής ασφαλιστικών εισφορών σύμφωνα με το [άρθρο 39](#) του ν.4387/2016

Ι. Όλοι οι ελεύθεροι επαγγελματίες ασφαλισμένοι του ΟΑΕΕ (και επομένως και των ενταχθέντων σε αυτόν Ταμείων) ανεξάρτητα του χρόνου υπαγωγής τους στην ασφάλιση.

Στους ελεύθερους επαγγελματίες περιλαμβάνονται - όπως άλλωστε ρητά αναφέρεται και στις Καταστατικές διατάξεις του τέως ΟΑΕΕ - σύμφωνα με την παρ.7 του άρθρου 39 και

α) τα μέλη ή μέτοχοι οργανισμών, κοινοπραξιών ή κάθε μορφής εταιρειών, πλην ανωνύμων και ΙΚΕ, των οποίων ο σκοπός συνιστά δραστηριότητα για την οποία τα ασκούντα αυτήν πρόσωπα υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ,

β) τα μέλη του ΔΣ των ΑΕ με αντικείμενο επιχειρήσεως επαγγελματική ή εμπορική ή βιοτεχνική δραστηριότητα σε όλη την επικράτεια, εφόσον είναι μέτοχοι με ποσοστό 3% τουλάχιστον

γ) οι μέτοχοι των ΑΕ, των οποίων ο σκοπός είναι η μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων με κόμιστρο, με ΔΧ αυτοκίνητα, εφόσον είναι κάτοχοι ονομαστικών μετοχών και

δ) οι διαχειριστές των ΙΚΕ, καθώς και ο μοναδικός εταίρος μονοπρόσωπης ΙΚΕ.

II. Οι ασφαλισμένοι του τέως ΤΑΝΠΥ που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα

III. Οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του ΕΤΑΠ-ΜΜΕ οι οποίοι, σύμφωνα με την [παρ. 18 του άρθρου 39](#) (όπως αναριθμήθηκε με το άρθρο δεύτερο παρ. 6β του ν. [4393/2016](#)), κρίνονται ως μη μισθωτοί.

IV. Οι αμειβόμενοι με δελτίο παροχής υπηρεσιών για τους οποίους προκύπτει ότι το εισόδημα προέρχεται από απασχόληση σε περισσότερους από 2 εργοδότες ([παρ. 9 του ίδιου άρθρου 39](#)).

2. Ποσοστό μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης

Το ποσοστό ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης ανέρχεται σε 20% από 1/1/2017.

Τυχόν υψηλότερα ή χαμηλότερα ποσοστά στον κλάδο σύνταξης που προβλέπονται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου, αναπροσαρμόζονται σταδιακά και ισόποσα από 1/1/2017 ώστε από 1/1/2020 το ποσοστό του ασφαλιστρού να διαμορφώνεται σε 20%.

3. Εισόδημα υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών κλάδου κύριας σύνταξης

Βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ανωτέρω προσώπων από 1/1/2017 είναι το μηνιαίο εισόδημα, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος από την άσκηση της δραστηριότητας που δημιουργεί την υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση.

Συνεπώς, για τον καθορισμό του μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου θα υπολογιστούν οι ασφαλιστικές εισφορές λαμβάνεται το εισόδημα από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας για την οποία προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, όπως το εισόδημα αυτό καθορίζεται με τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, αναγόμενο σε 12μηνιαία βάση.

Ειδικά για τα μέλη των προσωπικών εταιρειών ως ετήσιο εισόδημα που αποτελεί τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών είναι εκείνο που προκύπτει από το γινόμενο του πολλαπλασιασμού των συνολικών κερδών της εταιρείας επί του ποσοστού συμμετοχής εκάστου μέλους σε αυτήν. Σε περίπτωση ζημιών ή μηδενικών κερδών, τα μέλη των προσωπικών εταιρειών καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές επί του προβλεπόμενου κατωτάτου ορίου μηνιαίου εισοδήματος.

Σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο ασκεί πολλαπλή επαγγελματική δραστηριότητα για την οποία όμως υπαγόταν βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την ισχύ του ν. [4387/2016](#), σε έναν εκ των εντασσόμενων στον ΕΦΚΑ φορέων κύριας ασφάλισης, για το υπολογισμό του μηνιαίου εισοδήματος αθροίζεται το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα των επιμέρους επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Για παράδειγμα ασφαλισμένος που υπάγεται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ ως έμπορος και ως μέλος Δ.Σ. σε Α.Ε. με ποσοστό 3% τουλάχιστον, δραστηριότητες για τις οποίες είχε υποχρέωση ασφάλισης στον ΟΑΕΕ, για τον καθορισμό του μηνιαίου εισοδήματος θα ληφθεί υπόψη το άθροισμα του φορολογητέου αποτελέσματος και από τις δύο αυτές δραστηριότητες.

4. Μηνιαία ελάχιστη και ανώτατη βάση εισοδήματος υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών

Με τις διατάξεις της [παρ.3 του άρθρου 39](#) θεσπίζεται ανώτατο και κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος επί του οποίου υπολογίζονται οι ασφαλιστικές εισφορές.

I. Κατώτατη μηνιαία βάση υπολογισμού των εισφορών

Ως ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού των εισφορών καθορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών το οποίο ανέρχεται σήμερα στα 586,08 ευρώ.

Όπως προαναφέρθηκε, επί του ανωτέρω ποσού (€586,08) καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές και στην περίπτωση μελών προσωπικών εταιρειών που εμφανίζουν ζημίες ή μηδενικά κέρδη από την άσκηση της δραστηριότητας.

Σημειώνουμε ότι το κατώτατο όριο εισφορών έχει εφαρμογή και για τα πρόσωπα που για πρώτη φορά από την έναρξη ισχύος του ν.[4387/2016](#) και εφεξής αποκτούν ιδιότητα ή προβαίνουν σε έναρξη εργασιών ή δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα καταβάλλουν μηνιαία εισφορά που αντιστοιχεί στο κατώτατο όριο εισφορών από τον πρώτο μήνα έναρξης εργασιών έως τον τελευταίο μήνα του έτους.

II. Ανώτατη μηνιαία βάση υπολογισμού των εισφορών

Ως ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις της [παρ. 2 του άρθρου 38](#) του ν.[4387/2016](#) για τους μισθωτούς. Συνεπώς, η ανώτατη μηνιαία βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών αντιστοιχεί στο δεκαπλάσιο του κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών όπως ισχύει κάθε φορά. Το ποσό αυτό σήμερα ανέρχεται σε 5.860,80 ευρώ (€586,08 x 10).

Παράδειγμα 1

Ελεύθερος επαγγελματίας ο οποίος υπάγεται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του ΟΑΕΕ, όπως αυτές ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του ν.[4387/2016](#), έχει μηνιαίο εισόδημα με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου φορολογικού έτους μικρότερο του ποσού των €7.032,96 (€586,08 x 12).

Συνεπώς ο εν λόγω ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά κλάδου σύνταξης, ύψους €117,22 (€586,08 x 20%).

Εφόσον το εισόδημά του υπερβεί το ποσό των 7.032,96 ευρώ θα καταβάλλει εισφορά επί του πραγματικού εισοδήματος, όπως καθορίζεται ανωτέρω.

5. Ειδικές ρυθμίσεις για ασφαλισμένους κάτω 5ετίας

Σύμφωνα με την παρ. 1β του άρθρου 39, το μηνιαίο ασφάλιστρο ύψους 20% καταβάλλεται μειωμένο από τους αυτοαπασχολούμενους αποφοίτους σχολών ανώτατης εκπαίδευσης που είναι εγγεγραμμένοι σε επιστημονικούς συλλόγους ή επιμελητήρια που έχουν τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ για τα πρώτα 5 έτη από την υπαγωγή τους για πρώτη φορά στην ασφάλιση. Συγκεκριμένα για τα δύο πρώτα έτη από την υπαγωγή τους στην ασφάλιση το ύψος του μηνιαίου ασφαλίστρου ανέρχεται σε 14%, σε ποσοστό 17% για τα τρία επόμενα έτη και διαμορφώνεται στο 20% από το 6ο έτος υπαγωγής τους και εφεξής.

Επιπλέον, για τα ανωτέρω πρόσωπα για τα πρώτα 5 έτη από την υπαγωγή τους για πρώτη φορά στην ασφάλιση οι ως άνω μειωμένες εισφορές υπολογίζονται επί του ποσού των €586,08 μειωμένου κατά 30% δηλαδή επί του ποσού των €410,26.

Σημειώνουμε ότι και στις δύο αυτές περιπτώσεις (καταβολή χαμηλότερου ασφαλίστρου, μειωμένο κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος σύμφωνα με το [άρθρο 234 παρ. 2](#) του ν.[4389/2016](#)) η διαφορά που προκύπτει αποτελεί ασφαλιστική οφειλή και εξοφλείται, αφού προηγουμένως αναπροσαρμοστεί κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως αυτή θα καθοριστεί από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, από τον ασφαλισμένο κατά 1/5 κατ' έτος, για τα έτη κατά τα οποία το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος υπερβαίνει το ποσό των €18.000

και σε κάθε περίπτωση μέχρι και τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης.

Καταργούμενες διατάξεις:

Οι διατάξεις του ΟΑΕΕ ([άρθρο 14](#) του [Π.Δ.258/2005](#)) που προβλέπουν εφάπαξ εισφορά απογραφής των υπό ασφάλιση προσώπων καταργείται. Επίσης καταργείται και η εισφορά εγγραφής των νεοασφαλιζόμενων και η εισφορά αναγνώρισης γάμου στον Τομέα Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων του ΟΑΕΕ (περιπτώσεις αα και ββ της παρ.δ του άρθρου 7 του Καταστατικού του). Επισημαίνεται δε ότι η καταβολή των εισφορών θα γίνεται σε 12μηνη βάση και όχι σε 14μηνη όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 του Καταστατικού του.

Β. Εισφορές αυτοαπασχολούμενων προερχόμενων από το ΕΤΑΑ

1. Γενικές Ρυθμίσεις

Το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για την κύρια ασφάλιση των ασφαλισμένων που υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων των Τομέων του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ, όπως ίσχυαν μέχρι τη δημοσίευση του [ν.4387/2016](#), ανέρχεται από 1/1/2017 σε 20%.

Επισημαίνουμε ότι στην περίπτωση των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ, σύμφωνα με το ισχύον μέχρι 31/12/2016 καθεστώς υπολογισμού των εισφορών των αυτοαπασχολούμενων για την κύρια ασφάλιση, οι ασφαλιστικές τους εισφορές είναι σταθερά ποσά (παλαιοί ασφαλισμένοι του ΤΣΑΥ και του Τομέα Ασφάλισης Νομικών) ή ίσες με το 20% επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας (παλαιοί ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ) ή 20% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπάγονται οι ασφαλισμένοι (νέοι ασφαλισμένοι ΕΤΑΑ). Ως εκ τούτου στην περίπτωση των ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ που προέρχονται από το ΕΤΑΑ δεν έχει εφαρμογή η πρόβλεψη της παρ. 8 του άρθρου 39 για σταδιακή και ισόποση προσαρμογή του ασφαλιστρού στο 20% μέχρι την 1/1/2020. Συνεπώς, σε όλες τις περιπτώσεις το μηνιαίο ασφάλιστρο για τον κλάδο κύριας σύνταξης των αυτοαπασχολούμενων που προέρχονται από το ΕΤΑΑ διαμορφώνεται από 1/1/2017 σε 20%.

Ως προς τη βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών έχουν εφαρμογή τα ως άνω αναφερόμενα για τους ασφαλισμένους που προέρχονται από τον ΟΑΕΕ.

Για το σύνολο των ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ που υπάγονται στην ασφάλιση βάσει των σχετικών διατάξεων του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής τους στην κοινωνική ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), προβλέπεται κατά τα πρώτα πέντε χρόνια από την υπαγωγή στην ασφάλιση, καταβολή μειωμένου ασφαλιστρού (14% για τα πρώτα δύο έτη ασφάλισης και 17% για τα επόμενα τρία έτη ασφάλισης) και χαμηλότερη κατώτερη βάση υπολογισμού (ίση με €410,26). Και στις δύο αυτές περιπτώσεις καταβολής μειωμένης ασφαλιστικής εισφοράς (μειωμένη βάση και χαμηλότερο ποσοστό εισφορών) εφαρμόζεται η διαδικασία καταβολής της σχετικής ασφαλιστικής οφειλής σύμφωνα με τα αναφερόμενα για τους ασφαλισμένους του ΕΦΚΑ που προέρχονται από τον ΟΑΕΕ.

Σημειώνουμε ότι στην παρ. 3 του άρθρου 39 προβλέπεται ρητά η κατάργηση των γενικών και καταστατικών διατάξεων των Τομέων του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ που προβλέπουν την καταβολή μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών κατά 50% για τους ασφαλισμένους του [ΤΣΜΕΔΕ](#) και του Τομέα Ασφάλισης Νομικών και κατά 40% για τους ασφαλισμένους του ΤΣΑΥ (άρθρο 4 του [ν.3518/2006](#) (ΤΣΜΕΔΕ), άρθρο 4 παρ. 1 του [ν.982/1979](#) σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παρ. 4 του [ν.2150/1993](#) (ΤΣΑΥ), άρθρο 10 παρ. 1 εδάφιο γ περίπτωση 3 του [ΝΔ 4114/1960](#), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του [ν.1090/1980](#), σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παρ. 4 του [ν.2150/1993](#) (Τομέας Ασφάλισης Νομικών).

Παράδειγμα 2

Ασφαλισμένος του ΕΦΚΑ από 1/1/2022 βάσει των καταστατικών διατάξεων του ΕΤΑΑ - ΤΣΜΕΔΕ, καταβάλλει ανά έτος ασφαλιστική εισφορά για την κύρια ασφάλιση ως εξής:

Εισφορές για το 2022 (1ο έτος ασφάλισης): Δεδομένου ότι δεν υπάρχει εισόδημα από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2021), ως μηνιαίο

εισόδημα λαμβάνεται το κατώτατο όριο για τους κάτω 5ετίας ασφαλισμένους, δηλαδή το ποσό των €410,26. Συνεπώς, ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €57,44 ($€410,26 \times 14\%$).

Εισφορές για το 2023 (2ο έτος ασφάλισης) : Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2022), το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα ανέρχεται σε €3.600,00 και συνεπώς το μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές ανέρχεται σε €300,00 ($€3.600,00 / 12$). Δεδομένου ότι το μηνιαίο εισόδημα υπολείπεται του κατωτάτου ορίου (€410,26), ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του κατωτάτου ορίου, δηλαδή καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €57,44 ($€410,26 \times 14\%$).

Εισφορές για το 2024 (3ο έτος ασφάλισης) : Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2023), το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα ανέρχεται σε €4.800,00 και συνεπώς το μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές ανέρχεται σε €400,00 ($€4.800,00 / 12$). Δεδομένου ότι το μηνιαίο εισόδημα υπολείπεται του κατωτάτου ορίου (€410,26), ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του κατωτάτου ορίου, δηλαδή καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €69,74 ($€410,26 \times 17\%$).

Εισφορές για το 2025 (4ο έτος ασφάλισης) : Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2024), το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα ανέρχεται σε €6.000,00 και συνεπώς το μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές ανέρχεται σε €500,00 ($€6.000,00 / 12$). Δεδομένου ότι το μηνιαίο εισόδημα υπερβαίνει το κατώτατο όριο (€410,26), ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του πραγματικού εισοδήματος, δηλαδή καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €85,00 ($€500,00 \times 17\%$).

Εισφορές για το 2026 (5ο έτος ασφάλισης) : Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2025), το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα ανέρχεται σε €7.200,00 και συνεπώς το μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές ανέρχεται σε €600,00 ($€7.200,00 / 12$). Δεδομένου ότι το μηνιαίο εισόδημα υπερβαίνει το κατώτατο όριο (€410,26), ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του πραγματικού εισοδήματος, δηλαδή καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €102,00 ($€600,00 \times 17\%$).

Εισφορές για το 2027 (6ο έτος ασφάλισης) : Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος (δηλαδή το 2026), το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα ανέρχεται σε €8.400,00 και συνεπώς το μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές ανέρχεται σε €700,00 ($€8.400,00 / 12$). Δεδομένου ότι το μηνιαίο εισόδημα υπερβαίνει το κατώτατο όριο (€586,08), ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του πραγματικού εισοδήματος, δηλαδή καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €140,00 ($€700,00 \times 20\%$).

Το ύψος της οφειλής που προκύπτει για τον ασφαλισμένο λόγω καταβολής χαμηλότερου ασφαλίστρου και χαμηλότερου κατωτάτου ορίου κατά την πρώτη 5ετία ασφάλισης, ανέρχεται σε:

Έτος Ασφάλισης	Πραγματική Καταβληθείσα Μηνιαία Εισφορά	Προβλεπόμενη Μηνιαία Εισφορά	Μηνιαία Διαφορά
1 ^ο έτος	$€410,26 \times 14\% = €57,44$	$€586,08 \times 20\% = €117,22$	$€117,22 - €57,44 = €59,78$
2 ^ο έτος	$€410,26 \times 14\% = €57,44$	$€586,08 \times 20\% = €117,22$	$€117,22 - €57,44 = €59,78$
3 ^ο έτος	$€410,26 \times 17\% = €69,74$	$€586,08 \times 20\% = €117,22$	$€117,22 - €69,74 = €47,48$
4 ^ο έτος	$€500,00 \times 17\% = €85,00$	$€586,08 \times 20\% = €117,22$	$€117,22 - €85,00 = €32,22$
5 ^ο έτος	$€600,00 \times 17\% = €102,00$	$€600,00 \times 20\% = €120,00$	$€120,00 - €102,00 = €18,00$

Συνολικά ο ασφαλισμένος οφείλει να καταβάλλει μέχρι τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης το ποσό των €2.607,12 (αφού αναπροσαρμοστεί επιμέρους κατά την ετήσια μεταβολή μισθών), επιμεριζόμενο σε πέντε

δόσεις.

2. Μεταβατικές Ρυθμίσεις από 1/1/2017 έως 31/12/2020

Με τις ρυθμίσεις του [άρθρου 98](#) του ν.4387/2016, για το χρονικό διάστημα από 1/1/2017 έως 31/12/2020, οι ασφαλισμένοι του ΕΦΚΑ προερχόμενοι από το ΕΤΑΑ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του [άρθρου 39](#) του ν.4387/2016 (ελεύθεροι επαγγελματίες), ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), ασφαλισμένοι άνω 5ετίας, δικαιούνται μείωση της καταβαλλόμενης ασφαλιστικής τους εισφοράς, σύμφωνα με τον Πίνακα που ακολουθεί:

Εισόδημα από	έως	% προσαρμογής	Εισόδημα από	έως	% προσαρμογής
0,00	7.033,00	0,00%	35.000,01	36.000,00	27,00%
7.033,01	13.000,00	50,00%	36.000,01	37.000,00	26,00%
13.000,01	14.000,00	49,00%	37.000,01	38.000,00	25,00%
14.000,01	15.000,00	48,00%	38.000,01	39.000,00	24,00%
15.000,01	16.000,00	47,00%	39.000,01	40.000,00	23,00%
16.000,01	17.000,00	46,00%	40.000,01	41.000,00	22,00%
17.000,01	18.000,00	45,00%	41.000,01	42.000,00	21,00%
18.000,01	19.000,00	44,00%	42.000,01	43.000,00	20,00%
19.000,01	20.000,00	43,00%	43.000,01	44.000,00	19,00%
20.000,01	21.000,00	42,00%	44.000,01	45.000,00	18,00%
21.000,01	22.000,00	41,00%	45.000,01	46.000,00	17,00%
22.000,01	23.000,00	40,00%	46.000,01	47.000,00	16,00%
23.000,01	24.000,00	39,00%	47.000,01	48.000,00	15,00%
24.000,01	25.000,00	38,00%	48.000,01	49.000,00	14,00%
25.000,01	26.000,00	37,00%	49.000,01	50.000,00	13,00%
26.000,01	27.000,00	36,00%	50.000,01	51.000,00	12,00%
27.000,01	28.000,00	35,00%	51.000,01	52.000,00	11,00%
28.000,01	29.000,00	34,00%	52.000,01	53.000,00	10,00%
29.000,01	30.000,00	33,00%	53.000,01	54.000,00	9,00%
30.000,01	31.000,00	32,00%	54.000,01	55.000,00	8,00%
31.000,01	32.000,00	31,00%	55.000,01	56.000,00	7,00%
32.000,01	33.000,00	30,00%	56.000,01	57.000,00	6,00%
33.000,01	34.000,00	29,00%	57.000,01	58.000,00	5,00%
34.000,01	35.000,00	28,00%	58.000,01		0,00%

Σε κάθε περίπτωση το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που προκύπτει μετά την εφαρμογή της δικαιούμενης σύμφωνα με τα ανωτέρω μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών δεν μπορεί να υπολείπεται της εισφοράς που προκύπτει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην [παρ. 3 του άρθρου 39](#) του ν.4387/2016 (κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος ίσο με τον βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών).

Οι ως άνω ασφαλισμένοι που δεν έχουν συμπληρώσει την πρώτη 5ετία ασφάλισης δικαιούνται μείωση της ασφαλιστικής τους εισφοράς εφόσον το ετήσιο καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος υπερβαίνει το ποσό των €4.922,01. Ειδικότερα, για μηνιαίο εισόδημα που υπόκειται σε ασφαλιστικές εισφορές από €0,00 έως €4.922,00 δεν προβλέπεται μείωση της ασφαλιστικής εισφοράς, ενώ για εισόδημα από €4.922,01 έως €13.000,00 προβλέπεται μείωση της ασφαλιστικής εισφοράς κατά 50%. Για εισοδήματα άνω των €13.000,00 εφαρμόζονται τα ποσοστά μείωσης που αναφέρονται στον ανωτέρω Πίνακα.

Και για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων το ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που προκύπτει μετά την εφαρμογή της δικαιούμενης σύμφωνα με τα ανωτέρω μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών δεν μπορεί να υπολείπεται της εισφοράς που προκύπτει σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην [παρ. 3 του άρθρου 39](#) του ν.4387/2016 (κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος ίσο με το 70% του βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών και ασφάλιστρο 14% ή 17%).

Επισημαίνεται ότι η μείωση στο ύψος της ασφαλιστικής εισφοράς που προκύπτει για τους ασφαλισμένους κάτω 5ετίας, κατ' εφαρμογή του [άρθρου 98](#) του ν.4387/2016, δεν αποτελεί ασφαλιστική οφειλή του ασφαλισμένου και ως εκ τούτου δεν καταβάλλεται μεταγενέστερα η διαφορά από τον ασφαλισμένο.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται για τους λοιπούς κλάδους ασφάλισης (επικουρική ασφάλιση, πρόνοια, ασθένεια).

Παράδειγμα 3

Ασφαλισμένος του ΕΦΚΑ, προερχόμενος από το ΕΤΑΑ, άνω 5ετίας, που απασχολείται ως ελεύθερος επαγγελματίας, και συνεπώς εμπίπτει στις ρυθμίσεις του [άρθρου 39](#) του ν.4387/2016, με ετήσιο εισόδημα με βάση το προηγούμενο φορολογικό έτος ύψους €18.000,00 καταβάλλει, την εξής μηνιαία εισφορά:

Ετήσιο Εισόδημα : €18.000,00

Μηνιαίο Εισόδημα : €1.500,00 (€18.000,00 / 12)

Μηνιαία Εισφορά : €300,00 (€1.500,00 x 20%)

Κλίμακες Εισοδήματος	Ποσό εισοδήματος που υπόκειται σε μείωση	Ποσό μηνιαίας εισφοράς ανά εισοδηματική κλίμακα	Δικαιούμενη μείωση	Μηνιαία εισφορά μετά την μείωση
0,00 - 7.033,00		€117,22	0% (€0,00)	€117,22
7.033,01 - 13.000,00	5.966,99	€99,45	50% (€49,73)	€49,72
13.000,01 - 14.000,00	999,99	€16,67	49% (€8,17)	€8,50
14.000,01 - 15.000,01	999,99	€16,67	48% (€8,00)	€8,67
15.000,01 - 16.000,00	999,99	€16,67	47% (€7,83)	€8,84

16.000,01 - 17.000,00	999,99	€16,67	46% (€7,67)	€9,00
17.000,01 - 18.000,00	999,99	€16,67	45% (€7,50)	€9,17

Συνεπώς, μετά την εφαρμογή των μειώσεων του [άρθρου 98](#) του ν.4387/2016 ο ασφαλισμένος καταβάλλει μηνιαία εισφορά ύψους €211,12.

3. Εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 39 του ν.4387/2016 σε υγειονομικούς που αμείβονται κατά πράξη και περίπτωση και σε δικηγόρους σε αναστολή

Με το προγενέστερο καθεστώς οι ασφαλισμένοι του ΤΣΑΥ που ασκούν το επάγγελμα αμειβόμενοι κατά πράξη και περίπτωση κατέβαλαν την προβλεπόμενη για τους ελεύθερους επαγγελματίες εισφορά ασφαλισμένου, όμως οι εργοδότες που τους απασχολούσαν υποχρεούνταν να καταβάλλουν στον ασφαλιστικό φορέα την προβλεπόμενη εργοδοτική εισφορά (άρθρο 12 παρ. 2 του ν.2556/1997). Από 1/1/2017 η εν λόγω κατηγορία υγειονομικών καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με τις διατάξεις του [άρθρου 39](#) του ν.4387/2016, συνεπώς η ασφαλιστική εισφορά του ασφαλισμένου υπολογίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα του προηγούμενου φορολογικού έτους, ενώ δεν καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά.

Αντίστοιχα, για τους δικηγόρους που βρίσκονται σε αναστολή άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 παρ. 1β του Ν.Δ.4114/1960 σε συνδυασμό με το π.δ. 125/1993, προβλεπόταν η καταβολή μηνιαίας εισφοράς ύψους 4% επί του καταβαλλόμενου κατά μήνα βασικού μισθού, ενώ η ως άνω μηνιαία εισφορά δεν μπορεί να είναι μικρότερη της μηνιαίας εισφοράς του ελεύθερου επαγγελματία ή ανώτερη του διπλάσιου αυτής (για τους παλαιούς ασφαλισμένους). Από 1/1/2017 η εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ καταβάλλει εισφορές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο [άρθρο 39](#) του

ν. [4387/2016](#) για τους αυτοαπασχολούμενους. Συνεπώς, τα εν λόγω πρόσωπα καταβάλλουν μηνιαία εισφορά υπολογιζόμενη επί του κατωτάτου μηνιαίου εισοδήματος, δηλαδή επί του ποσού των €586,08, δεδομένου ότι δεν προκύπτει εισόδημα από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας (ελεύθερου επαγγελματία). Σημειώνουμε ότι για την εν λόγω κατηγορία ασφαλισμένων δεν προβλέπεται μικρότερο κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους κάτω 5ετίας.

4. Κατάργηση λοιπών ασφαλιστικών εισφορών του Τομέα Ασφάλισης Νομικών και του ΤΣΑΥ

Σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 39, από 1/7/2016 καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν.Δ. 4114/1960, όπως ισχύουν, που προβλέπουν την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών υπέρ του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του ΕΤΑΑ μέσω της επικόλλησης ενσήμων από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, δικαστικούς επιμελητές και υποθηκοφύλακες, καθώς και οι ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από συμβολαιογράφους επί των δικαιωμάτων τους από τη σύνταξη συμβολαίων και πράξεων.

Όσον αφορά στις προβλεπόμενες από το άρθρο 10 του Ν.Δ. 4114/1960 ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται από τους ασφαλισμένους του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του ΕΤΑΑ για το διορισμό τους σε έμμισθη υπηρεσία ή σε θέση άμισθου ασφαλισμένου ή για την προαγωγή δικηγόρου στο Εφετείο ή τον Άρειο Πάγο (παρ. 1 εδάφιο δ, ζ και θ αντίστοιχα), οι εν λόγω εισφορές καταργούνται από 1/1/2017 και την εισαγωγή του νέου τρόπου καθορισμού των ασφαλιστικών εισφορών των εν λόγω ασφαλισμένων βάσει των [άρθρων 38](#) και [39](#) του ν. [4387/2016](#).

Αντίστοιχα καταργούνται από 1/1/2017 και οι ρυθμίσεις της παρ. 8 του άρθρου 10 του Ν.Δ. 4114/1960, όπως προστέθηκε με το άρθρο 13 του ν. 1512/1985, που προβλέπουν την καταβολή εισφοράς επί της συνολικής αμοιβής του δικηγόρου.

Επίσης, από 1/1/2017 καταργείται η προβλεπόμενη από το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν.Δ. 3348/1955 εισφορά υπέρ ΤΣΑΥ (δικαίωμα εγγραφής).

5. Εισφορά δικηγόρων επί του γραμματίου προείσπραξης

Σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 39, από 1/1/2017 οι δικηγόροι καταβάλλουν υπέρ του ΕΦΚΑ εισφορά ύψους 20% επί της ελάχιστης αμοιβής ανά δικηγορική πράξη ή παράσταση για την οποία προβλέπεται η έκδοση γραμματίου προείσπραξης. Τα ποσά που έχουν καταβληθεί σύμφωνα με τα ανωτέρω αφαιρούνται από την εισφορά που οφείλει να καταβάλλει ο δικηγόρος, και για το λόγο αυτό ο οικείος δικηγορικός σύλλογος αποστέλλει στον ΕΦΚΑ σχετική συγκεντρωτική κατάσταση ανά δικηγόρο.

6. Κατάργηση κοινωνικών πόρων

Με τις διατάξεις της [παρ. 14 του άρθρου 39](#), όπως αυτή προστέθηκε με το άρθρο δεύτερο παρ. 6α του ν. [4393/2016](#), προβλέπεται η κατάργηση των υφιστάμενων κατά την έναρξη ισχύος του ν. [4387/2016](#) κοινωνικών πόρων του [ΤΣΜΕΔΕ](#) και του Τομέα Ασφάλισης Νομικών του ΕΤΑΑ, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. [4387/2016](#).

Ειδικότερα, προβλέπεται η κατάργηση των κοινωνικών πόρων του [ΤΣΜΕΔΕ](#) που προβλέπονται :

α) από το άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση β1 του α.ν. 2326/1940, όπως προστέθηκε με το [άρθρο 27 παρ 34](#) του ν. [2166/1993](#) (εισφορά 6% επί παντός λογαριασμού για έργα εκτελούμενα από το Δημόσιο κ.λπ.)

β) από το άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση ε' του α.ν. 2326/1940, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 10 του ν. 915/1979 (2% επί της αμοιβής μελέτης - επίβλεψης για έκδοση οικοδομικών αδειών, τοπογραφικών και μελετών ή επιβλέψεων του Δημοσίου κ.λπ.)

γ) από το άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση ιγ του α.ν. 2326/1940, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 11 του ν. 915/1979 (2% επί της αμοιβής μελέτης - επίβλεψης μηχανολόγων - μηχανικών, για άδεια λειτουργίας εργοστασίων, υποσταθμών κ.λπ.)

δ) από το άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση ιη του α.ν. 2326/1940, όπως προστέθηκε με το άρθρο 12 του ν. 915/1979 (2% επί των καθαρών τεκμαρτών κερδών που προέρχονται από την είσπραξη λογαριασμών για την εκτέλεση

έργων).

Όσον αφορά στον Τομέα Ασφάλισης Νομικών, καταργούνται οι κοινωνικοί πόροι που περιλαμβάνονται στο [άρθρο 150 παρ. 1](#) του ν. [3655/2008](#), και συγκεκριμένα:

α) δικαιώματα από δημοσιεύεις καταστατικών εταιρειών ή τροποποιήσεις αυτών : 0,5% στο ποσό του κεφαλαίου κάθε εμπορικής εταιρείας που συνίσταται εκτός ΑΕ και ΕΠΕ (άρθρο 10 παρ. 1 εδάφιο ιστ υπεδάφιο ββ του Ν.Δ. 4114/1960, όπως ισχύει)

β) δικαιώματα από μεταγραφές : 0,25% στην αξία του αντικειμένου για την μεταγραφή κάθε πράξης μεταβίβασης ακινήτου ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτου (άρθρο 10 παρ.1 εδάφιο ιη του Ν.Δ. 4114/1960, άρθρο 7 παρ.1 του Ν.Δ. 3842/1958)

γ) δικαιώματα στις εισπραττόμενες από το Δημόσιο χρηματικές ποινές και μετατροπής ποινών εκ ποσοστού 4,5% (άρθρο 10 παρ.1 εδάφιο κγ του Ν.Δ. 4114/1960, άρθρο 24 παρ.2 του ν.2145/1993)

δ) ποσοστό 20% στο δικαστικό ένσημο (άρθρο 10 παρ.1 εδάφιο ιε του Ν.Δ. 4114/1960, [άρθρο πρώτο παρ. ΙΓ.1 περίπτωση 6](#) του ν. [4093/2012](#) και [άρθρο 40 παρ.6](#) του ν. [4111/2013](#))

ε) 10% επί μεταβίβασης ακινήτων (άρθρο 10 παρ.1 εδάφιο ιστ περίπτωση εε του Ν.Δ. 4114/1960, άρθρο 14 παρ.2 του ν.1515/85)

στ) δικαιώματα σε συμβολαιογραφικές πράξεις (πλην εκείνων που αφορούν μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή αιτία) σε ποσοστά 1,3%, 0,325% και 0,65% κατά περίπτωση, στην αξία του αντικειμένου κάθε σύμβασης (άρθρο 10 παρ.1 εδάφιο ιστ υπεδάφιο αα του Ν.Δ. 4114/1960, άρθρο 14 παρ.1 του ν.1512/1985)

ζ) δικαιώματα στις μεταβιβάσεις ακινήτων που υπόκεινται σε ΦΠΑ σε ποσοστό 4% (άρθρο 39 του ν.3942/2006)

Όσον αφορά στο ΤΣΑΥ, καταργείται η αναφερόμενη στο άρθρο 18 παρ. 2 του ν. [3232/2004](#) προμήθεια ύψους 3% επί της εισφοράς υπέρ του Π.Φ.Σ., η οποία είχε εξαιρεθεί από τους αναφερόμενους στο άρθρο 59 του ν. [2084/1992](#) κοινωνικούς πόρους.

Σημειώνουμε ότι ο προβλεπόμενος από το άρθρο 7 παρ. 1 περίπτωση β του α.ν. 2326/1940 κοινωνικός πόρος του [ΤΣΜΕΔΕ](#) (1% επί παντός ανεξαιρέτως λογαριασμού πληρωμής εργολάβου), έχει ήδη καταργηθεί με τις ρυθμίσεις του [άρθρου πρώτου, παράγραφος ΙΑ, υποπαράγραφος ΙΑ.3](#), περίπτωση 2Α, υποπερίπτωση ιθ του ν. [4254/2014](#).

Γ. Εισφορές αυτοαπασχολούμενων προερχόμενων από τον ΟΓΑ

1) Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού επέρχονται από 1/1/2017 ουσιαστικές αλλαγές στο ύψος και τον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των προσώπων που με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ υπάγονταν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου [4387/2016](#) ως αυτοαπασχολούμενοι στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ ή θα υπάγονται σε αυτόν μετά και την αυτοδίκαια ένταξή του στον ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τις διατάξεις των [άρθρων 51](#) και [53](#) του ν. [4387/2016](#).

Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 40 υπάγονται:

Οι αυτοτελώς απασχολούμενοι στην αγροτική οικονομία, για τους οποίους βάσει των γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ, όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. [4387/2016](#) προκύπτει υποχρέωση υπαγωγής στην ασφάλιση. Ειδικότερα υπάγονται:

- οι αγρότες, κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι, μελισσοκόμοι, αλιείς κ.λ.π.
- όσοι σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές καταστατικές διατάξεις του ΟΓΑ όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. [4387/2016](#) υπάγονταν ή θα υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΓΑ με εισοδηματικά ή πληθυσμιακά κριτήρια.
- οι κατά κύριο επάγγελμα τουλάχιστον για μια 5ετία αγρότες, όπως ορίζονται από το Μητρώο Αγροτών, καθώς και τα φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται σε επιδοτούμενα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης νέων

γεωργών, που εγκαθιστούν φωτοβολταϊκά συστήματα συνολικής ισχύος μέχρι 100kw.

- οι απασχολούμενοι στην αγροτική οικονομία, πρώην ασφαλισμένοι του ΟΓΑ που έχουν ενταχθεί στα επενδυτικά προγράμματα για την αγροτική ανάπτυξη, όπως αυτά του αγροτουρισμού και της αγροβιοτεχνίας, στο πλαίσιο κανονισμών της ΕΕ και χρηματοδοτούνται για τον σκοπό αυτό.
- οι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες και αγρότισσες που είναι παράλληλα και μέλη Αγροτικών Συνεταιρισμών καθώς και οι αγρεργάτες που απασχολούνται σε παραγωγούς αγροτικών προϊόντων και ως λιανοπωλητές σε λαϊκές αγορές.
- ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα οικογένειας, σε περίπτωση οικογενειακής αγροτικής εκμετάλλευσης. Επίσης, τα μέλη οικογενειών αλιέων, κατόχων αλιευτικού σκάφους.
- οι μοναχοί/ες που απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες, οποίοι έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν προαιρετικά στην ασφάλιση.
- οι ασφαλισμένοι οι οποίοι, σύμφωνα με τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. [4387/2016](#) υπάγονταν ή θα υπάγονται στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ και οι οποίοι απασχολούνται εποχικά για χρονικό διάστημα μέχρι 150 ημέρες ετησίως σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μεταποιούν, τυποποιούν και διακινούν προϊόντα εδάφους, κτηνοτροφίας, αλιείας, δασοπονίας, θηραματοπονίας, και κάθε είδους εκτροφών, οι οποίοι συνεχίζουν να ασφαλίζονται ως αυτοτελώς απασχολούμενοι αγρότες για τη συγκεκριμένη απασχόλησή τους εξαιρούμενοι της ασφάλισής τους ως μισθωτοί.
- όσοι έχουν παύσει την γεωργική τους δραστηριότητα κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1096/88 του Συμβουλίου της 25ης Απριλίου 1988 σχετικά με την καθιέρωση κοινοτικού καθεστώτος για την ενθάρρυνση της παύσης γεωργικής δραστηριότητας, όπου οι εντασσόμενοι στο μέτρο αυτό αγρότες και οι σύζυγοί τους, συνεχίζουν και μετά τη λήξη του μέτρου και μέχρι τη συμπλήρωση και του 67ου έτους της ηλικίας τους, να λογίζονται ως ενεργοί αγρότες σε ότι αφορά τα ασφαλιστικά τους δικαιώματα και την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη. Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω ισχύουν ακόμα και σε περίπτωση που το μέτρο λήξει πριν τη συμπλήρωση του 67ου έτους ηλικίας των εντασσόμενων σε αυτό.

Στο άρθρο 40 δεν εντάσσονται:

- Οι ιδιοκτήτες τουριστικών καταλυμάτων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του ν.2160/1993 και του πδ.33/1979 όπως ισχύουν, και γενικά όλων των κύριων και μη κύριων καταλυμάτων με σήμα λειτουργίας του ΕΟΤ, δυναμικότητας έως και 5 δωματίων, σε ολόκληρη την Επικράτεια, καθώς και τουριστικών καταλυμάτων από 6 έως 10 δωματίων, που είναι παράλληλα εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων με βάση τα οριζόμενα στο [άρθρο 58](#) του ν.4144/2013. Τα πρόσωπα αυτά, λόγω της εξαιρέσής τους από την ασφάλιση στον ΟΓΑ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 1 του ν.4425/2016, υπάγονται από 1-1-2017 στα προβλεπόμενα στο άρθρο 39 του ν.4387/2016.
- Οι μισθωτοί - ανειδίκευτοι εργάτες, μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι υπήχθησαν στην ασφάλιση του ΟΓΑ από 1-1-2004, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ.7 του ν.3232/2004, όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.3518/2006. Τα πρόσωπα αυτά, από 1-1-2017 καταβάλλουν μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για τον κλάδο σύνταξης ως μισθωτοί, εφαρμοζομένων αναλόγως των σχετικών διατάξεων για τους ασφαλισμένους μισθωτούς που προέρχονται από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς εργοδότη-ασφαλισμένου, διαμορφώνεται ισόποσα και σταδιακά από 1 -1-2017 και έως 31-12-2019 ώστε από 1-1-2020 να έχει διαμορφωθεί στο ύψος του [άρθρου 38](#) του νόμου [4387/2016](#) που αφορά τις εισφορές των μισθωτών. Κατηγορίες που εντάσσονται στην προαναφερόμενη περίπτωση:

A) Μισθωτοί ανειδίκευτοι εργάτες : Εργάτες ζωϊκής παραγωγής (βουστάσια, χοιροτροφικές μονάδες, πτηνοτροφεία, εκτροφεία γουνοφόρων ζώων, εκμετάλλευση αιγοπροβάτων κ.λ.π).

Εργάτες φυτικής παραγωγής: (Μανιτάρια, φύκια κ.λ.π), Αλιεργάτες, Εργάτες ιχθυοκαλλιέργειας. Δύτες στον πρωτογενή αγροτικό τομέα, όπως ορίζεται με τις διατάξεις του άρθρου 52 του ν.3518/2006.

B) Μετακλητοί πολίτες τρίτων χωρών: Πολίτες τρίτων χωρών που σύμφωνα με το ν.4251/2014 προσκαλούνται από εργοδότες με σκοπό την απασχόληση σε αγροτικές εργασίες για ορισμένο χρονικό διάστημα.

2. α) Βάση υπολογισμού εισφοράς υπαγόμενων στην ασφάλιση του άρθρου 40

Η εισφορά καταβάλλεται επί του εισοδήματός, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα καθώς και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται

στην ασφάλιση του ΟΓΑ, κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Κατώτατο μηνιαίο ασφαλιστέο εισόδημα (εδάφιο δεύτερο περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 40)

Ως κατώτατο μηνιαίο ασφαλιστέο εισόδημα για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς ορίζεται το ποσό που αναλογεί στο 70 % του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. ($586,08 \times 70\% = 410,26$ Ευρώ.)

Ανώτατο μηνιαίο ασφαλιστέο εισόδημα (εδάφιο τρίτο περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 40)

Ως ανώτατο όριο μηνιαίου ασφαλιστέου εισοδήματος για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς αποτελεί το 10πλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. (σήμερα $586,08 \times 10 = 5860,80$ Ευρώ)

Οικογενειακή αγροτική εκμετάλλευση

Στην περίπτωση οικογενειακής αγροτικής εκμετάλλευσης στην οποία απασχολείται ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα, ως φορολογητέο εισόδημα του καθενός από αυτούς λαμβάνεται υπόψη το κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 περίπτωση β του άρθρου 40 του κοινοποιούμενου άρθρου (δηλ. 70 % του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, ήτοι σήμερα 410,26 Ευρώ).

Σε περίπτωση όμως που το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα (δηλ. το συνολικό εισόδημα όλων των μελών της εκμετάλλευσης) είναι μεγαλύτερο από το γινόμενο του αριθμού των μελών της εκμετάλλευσης επί την ελάχιστη βάση υπολογισμού, αναγόμενη σε ετήσια βάση (δηλ. αριθμός μελών \times το 70 % του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών \times 12) τότε η εισφορά ισούται για όλα τα μέλη της εκμετάλλευσης με το πηλίκο της διαίρεσης του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος δια του αριθμού των μελών.

β) Ποσοστό εισφοράς

Ορίζεται μηνιαία ασφαλιστική εισφορά ύψους 20 % επί της ανωτέρω βάσης υπολογισμού από 1-1-2022. Μέχρι την ημερομηνία αυτή υφίσταται μεταβατικό στάδιο ως εξής :

- Από 1-7-2015 έως και 31-12-2016 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς του κλάδου κύριας σύνταξης αυξάνεται κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώνεται στο 10 % επί των υφιστάμενων κατά την δημοσίευση του νόμου ασφαλιστικών κατηγοριών. (περίπτωση α της παρ. 2)
- Από 1-1-2017 και εφεξής οι υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες καταργούνται και το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται πλέον ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματος, αναγόμενο σε μηνιαία βάση δηλ. επί του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα καθώς και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος δια του 12. (πρώτο εδάφιο της περίπτ. β της παρ. 2).
- Από 1-1-2017 έως και 31-12-2017 το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς διαμορφώνεται σε 14 % επί του φορολογητέου εισοδήματος.
- Από 1-1-2018 έως και 31-12-2018 το ανωτέρω ποσοστό διαμορφώνεται σε 16 % .
- Από 1-1-2019 έως και 31-12-2019 το ανωτέρω ποσοστό διαμορφώνεται σε 18 % .
- Από 1-1-2020 έως και 31-12-2020 το ανωτέρω ποσοστό διαμορφώνεται σε 19 % .
- Από 1-1-2021 έως και 31-12-2021 το ανωτέρω ποσοστό διαμορφώνεται σε 19,5 % .
- Από 1-1-2022 και εντεύθεν το ανωτέρω ποσοστό διαμορφώνεται στο τελικό 20 % .

3) Ασφαλιστικές εισφορές Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας (παρ. 10)

Όπως προβλέπεται στην [παρ.10 του άρθρου 40](#) του ν. [4387/2016](#), οι ασφαλισμένοι του ίδιου άρθρου στο Λογαριασμό Αγροτικής Εστίας του ΟΓΑ, θα καταβάλλουν από 1-1-2017 εισφορά υπέρ του Λογαριασμού, καταργούμενης της Κρατικής Επιχορήγησης. Η εισφορά βαρύνει τον ασφαλισμένο και συνεισπράττεται με τις εισφορές για τον Κλάδο Κύριας Σύνταξης και Λοιπών Παροχών του ΕΦΚΑ. Το ποσοστό της εισφοράς ορίζεται σε ποσοστό 0,25 % επί του ασφαλιστέου εισοδήματος όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 40 του ανωτέρω νόμου.

A. Εισφορά υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού Ανεργίας του ΟΑΕΑ

Με τις ρυθμίσεις του [άρθρου 44 παρ. 2](#) του ν. [3986/2011](#), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 50 του ν. [4144/2013](#), συστάθηκε στον ΟΑΕΔ ο Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξάρτητα Απασχολούμενων, για την χρηματοδότηση του οποίου οι ασφαλισμένοι του ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ (ελεύθεροι επαγγελματίες) καταβάλλουν μηνιαία εισφορά ύψους €10,00.

Σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 39, η ανωτέρω εισφορά εξακολουθεί να συνεισπράττεται και μετά την 1/1/2017 από τον ΕΦΚΑ με τις ασφαλιστικές εισφορές και να αποδίδεται στον ΟΑΕΔ.

E. Καταβολή Μειωμένων Ασφαλιστικών Εισφορών

Πέραν των προβλεπόμενων μειώσεων στις ασφαλιστικές εισφορές για τους ασφαλισμένους κάτω 5ετίας (προερχόμενους από τον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΑ), δικαίωμα καταβολής μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών προβλέπεται και στις εξής περιπτώσεις:

α) σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 39, όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν 40 χρόνια ασφάλισης, μπορούν, με αίτησή τους, να καταβάλλουν μειωμένη κατά 50% ασφαλιστική εισφορά, παραιτούμενοι όμως από την προσαύξηση της σύνταξής τους για τα επόμενα έτη ασφάλισης (αφορά ασφαλισμένους προερχόμενους από τον ΟΑΕΕ και το ΕΤΑΑ).

β) καταβολή μειωμένων κατά 50% ασφαλιστικών εισφορών για γυναίκες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 141 παρ. 2 του ν. [3655/2008](#) κατά το πρώτο δωδεκάμηνο απασχόλησης που ακολουθεί τον μήνα του τοκετού.

Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω μείωση αφορά και γυναίκες προερχόμενες από τον ΟΓΑ, και ως εκ τούτου καταργούνται οι ειδικές ρυθμίσεις του άρθρου 2 παρ. 7 του ν. [3227/2004](#).

ΣΤ. Εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου 39 του ν. [4387/2016](#) από 1/1/2017

Όπως προαναφέρθηκε, βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών από 1/1/2017 αποτελεί το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος. Συνεπώς, για τις ασφαλιστικές εισφορές του 2017 λαμβάνεται το εισόδημα που αποκτήθηκε από τον ασφαλισμένο κατά το έτος 2016.

Έως ότου καταστεί ευχερής η έγκαιρη χρήση των εισοδημάτων του προηγούμενου φορολογικού έτους, η βάση υπολογισμού των πάσης φύσεως ασφαλιστικών εισφορών προκύπτει από το πιο πρόσφατο εκκαθαρισμένο φορολογικό έτος.

Σημειώνουμε ότι με τις διατάξεις του [άρθρου 59](#) του ν. [4445/2016](#), δίνεται η δυνατότητα στους ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους και αγρότες να προχωρήσουν από 1/1/2017 σε μερική καταβολή του ποσού των ασφαλιστικών τους εισφορών. Το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών των ανωτέρω προσώπων που δεν καταβάλλεται βάσει των άρθρων 39 και 40 του ν. [4387/2016](#), κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας πληρωμής των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών επιβαρύνεται με τις νόμιμες προσαυξήσεις και τόκους. Σε περίπτωση που κατά το χρόνο λήξης της προθεσμίας πληρωμής των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών καταβληθεί ποσό μεγαλύτερο από το ποσό που απαιτείται, το επιπλέον ποσό μεταφέρεται ως πιστωμένο και συμψηφίζεται με τις ασφαλιστικές εισφορές του επόμενου χρονικού διαστήματος.

Z. Καθορισμός λεπτομερειών με Υπουργική Απόφαση

Σημειώνουμε ότι για ειδικότερα θέματα που αφορούν στους κανόνες προσδιορισμού της βάσης υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών ανά επαγγελματική δραστηριότητα, καθώς και στον τρόπο είσπραξης των ασφαλιστικών εισφορών, προβλέπεται η έκδοση σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων.

Τέλος επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω αφορούν περιπτώσεις άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας ή δραστηριοτήτων, για τις οποίες προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης σε έναν από τους εντασσόμενους στον ΕΦΚΑ φορείς. Για τις περιπτώσεις υποχρεωτικής ασφάλισης σε περισσότερους του ενός εντασσόμενους φορείς θα επακολουθήσουν νεότερες οδηγίες.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ